

ВИСНОВОК

наукового керівника щодо виконання
індивідуального плану наукової роботи, індивідуального навчального плану
та роботи над дисертацією **Коломієць Юлії Юріївни**
**«Управління грошовими потоками в системі ризик-менеджменту банку
в умовах цифрової економіки»,**
яка подається на здобуття ступеня доктора філософії
з галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Коломієць Юлія Юріївна у 2005 році закінчила Харківський банківський інститут Української академії банківської справи Національного банку України за спеціальністю «Банківська справа» та у 2022 році вступила до аспірантури кафедри фінансів, банківської справи та страхування економічного факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Навчальна складова індивідуального плану освітньо-наукової програми «Фінанси, банківська справа та страхування» підготовки ступеня доктора філософії за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» та робота над дисертаційним дослідженням Юлією КОЛОМІЄЦЬ виконані вчасно та у повному обсязі. За період навчання в аспірантурі Коломієць Юлія проявила себе як цілеспрямована, наполеглива та вдумлива здобувачка. Має хист до наукової роботи.

Під час навчання в аспірантурі Коломієць Ю.Ю. набула цілу низку компетентностей, необхідних для дослідницької роботи. Серед них здатність до самостійної постановки та комплексного розв'язання нагальної проблеми формування ефективної системи управління грошовими потоками у банківських установах за умов цифрової економіки; спроможність до аналізу та проведення кількісних підрахунків; опановані навички програмного забезпечення (імітаційне моделювання, стрес-тестування, аналіз чутливості); пошук джерел, проведення дослідження, візуалізація результатів. Так Коломієць Ю.Ю. зосередила своє наукове дослідження на розробці інноваційного теоретико-методичного інструментарію для підвищення точності оцінки та прогнозування ключових

банківських ризиків, що є запорукою фінансової стійкості та конкурентоспроможності в умовах фінансово-технологічної трансформації.

Під час навчання в аспірантурі КОЛОМІЄЦЬ Юлією здобуто необхідні теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, вона оволоділа методологією наукової та педагогічної діяльності, а також провела власне наукове дослідження за темою «Управління грошовими потоками в системі ризик-менеджменту банку в умовах цифрової економіки», результати якого мають новизну, теоретичне та практичне значення.

Окремі наукові положення дисертації роботи є складовою частиною науково-дослідної роботи кафедри банківського бізнесу та фінансових технологій ННІ «Каразінський банківський інститут» за темою «Управління ризиками банку в умовах цифрової економіки» (державний реєстраційний номер 0124U004391), де здобувачем виконано складові підрозділи розділу 1 «Інноваційні підходи до організації ризик-менеджменту банків в умовах цифрової економіки» в частині розкриття сучасних процесів діджиталізації та цифрової трансформації в банківській діяльності та складові частини розділу 2 «Моделювання ризиків банківської діяльності в умовах цифрової трансформації», де здобувачем запропоновано концептуальну схему моделювання ризиків банківської діяльності для стабілізації фінансового стану банку.

Дисертація Коломієць Ю.Ю. містить у собі як теоретичну, так і практичну цінність. Робота полягає у подальшому розвитку теоретико-методичних засад та розробці практичного інструментарію управління грошовими потоками банку на основі удосконалення підходів до оцінювання, прогнозування та мінімізації ризиків у системі ризик-менеджменту в умовах цифрової економіки. Дослідження зосереджено на розробці сучасного теоретико-методичного інструментарію для підвищення точності оцінки та прогнозування ключових банківських ризиків, що є запорукою фінансової стійкості та конкурентоспроможності в умовах фінансово-технологічної трансформації. Дисертаційна робота Коломієць Ю.Ю. «Управління

грошовими потоками в системі ризик-менеджменту банку в умовах цифрової економіки» містить результати з різним ступенем наукової новизни:

Вперше:

- розроблено механізм управління грошовими потоками банку в системі ризик-менеджменту в умовах цифрової економіки, який, на відміну від існуючих підходів, базується на інтеграції аналітичного, прогностичного, контрольного та адаптивного компонентів, поєднує оцінювання ризиків, прогнозування грошових потоків, сценарне управління та вибір стратегічних рішень, що забезпечує підвищення обґрунтованості управлінських рішень щодо підтримання ліквідності, фінансової стійкості та адаптивності банку до змін цифрового середовища.

Удосконалено:

- концептуальну схему оцінювання ризиків банківської діяльності, яка, на відміну від існуючих підходів, поєднує традиційні економетричні методи з алгоритмами машинного та глибокого навчання, зокрема Random Forest, градієнтного бустингу та нейронних мереж, що забезпечує підвищення точності оцінювання та прогнозування валютного і кредитного ризиків банку;

- методичний підхід до оцінки кредитного ризику банку, який передбачає розроблення двох моделей розрахунку резервів за кредитними операціями відповідно до вимог НБУ та МСФЗ і їх порівняльне стрес-тестування, що дає змогу обґрунтовувати вибір оптимальної політики резервування;

- удосконалено механізм вибору оптимальної стратегії управління грошовими потоками банку та формування адаптивних багаторівневих сценаріїв її реалізації, які, на відміну від існуючих підходів, ґрунтуються на поєднанні економетричних методів і сучасних підходів глибокого навчання, зокрема рекурентних нейронних мереж, використанні тривимірної моделі адаптивного управління, що інтегрує сценарії розвитку подій, динамічні моделі та стратегії мінімізації ризиків, і дає змогу формувати інструментарій стратегічного планування залежно від обраного критерію оптимальності.

Набули подальшого розвитку:

- теоретико-методичні засади управління грошовими потоками банку в системі ризик-менеджменту в умовах цифрової економіки шляхом уточнення особливостей розвитку банківських структур у цифровому середовищі, систематизації чинників впливу цифровізації на ліквідність, фінансову стійкість і якість управлінських рішень;

- методичні підходи до прогнозування загальної валютної позиції банку шляхом розроблення моделі, яка дає змогу визначати вплив шоківих змін валютного курсу на нормативні показники діяльності банку та підвищує обґрунтованість управлінських рішень щодо коригування валютної позиції;

- науково-методичні підходи до впровадження інноваційних рішень у систему управління грошовими потоками банку шляхом розроблення дорожньої карти реалізації цифрових змін, що охоплює ключові етапи, цілі впровадження та комплекс необхідних організаційно-управлінських дій на основі інтегрованої системи ключових показників успішності та стратегічних рекомендацій щодо диверсифікації джерел фінансування, оптимізації ліквідності, посилення скорингових процедур і вдосконалення управління строковістю активів і пасивів. Практична значимість одержаних результатів полягає у можливості їхнього використання банківськими установами:

- моделі оцінки валютного та кредитного ризиків можуть бути імplementовані у внутрішні системи банків для підвищення точності прогнозування та зниження рівня проблемної заборгованості;

- розроблений стрес-сценарій та порівняльний аналіз методик резервування (НБУ та МСФЗ) є інструментом для обґрунтованого вибору стратегічного курсу банку щодо формування резервів для покриття кредитних ризиків;

- запропонований механізм вибору оптимальної стратегії управління грошовими потоками, заснований на глибокому навчанні, може

використовуватися керівництвом банку для генерування інструментів стратегічного планування;

- практичні рекомендації щодо диверсифікації джерел фінансування та оптимізації щоденної ліквідності сприяють підвищенню фінансової стійкості банку та зниженню операційних витрат.

Результати дисертаційного дослідження впроваджені та використовуються як інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності певних суб'єктів господарювання, зокрема:

- АТ «ВСТ БАНК» (м. Харків) (довідка № 006618 від 06.01.2026 р.), в діяльність якого впроваджено рекомендації щодо удосконалення методів прогнозування грошових потоків за допомогою Big Data та машинного навчання. Така інтеграція в систему прийняття рішень банку дозволить не лише оптимізувати щоденні операції банку, а й стати стратегічним інструментом для управління ризиками та досягнення довгострокових цілей розвитку;

- LIGA ZAKON (раніше - ЛІГА ЗАКОН) - українська продуктова ІТ-компанія (довідка № 11 від 07.01.2026 р.), в діяльність якої було впроваджено застосування аналітичних моделей у цифровому каналі, що забезпечує методологічну цілісність, структурованість та відповідність сучасним підходам до опрацювання даних у діджитал-середовищі. Особливого інтересу набула матриця факторних навантажень як одного з ключових методів факторного аналізу, що широко застосовується в цифрових каналах для сегментації аудиторії, побудови рекомендаційних механізмів та оптимізації користувацьких сценаріїв. Використання даної методології забезпечить високу якість аналізу, підвищить достовірність висновків і дозволить інтегрувати результати моделювання в цифровий канал відповідно до сучасних стандартів роботи з даними у діджитал-сфері.

Також, практична цінність отриманих результатів підтверджується впровадженням окремих результатів дослідження у навчальний процес підготовки бакалаврів 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» в

межах освітньо-професійної програми «Банківська справа та фінансовий консалтинг» та магістрів спеціальності D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» в межах освітньо-професійної програми «Фінансові технології та банківський бізнес» ННІ «Каразінський банківський інститут» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (Довідка №б/н від 14.01.2026 р.). Зокрема актуальність та проблематика дисертаційного дослідження врахована в робочих програмах з навчальних дисциплін: «Банківська студія «Банківська система», «Банківські операції», «Аналіз банківської діяльності» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти; «Банківський менеджмент», «Ризик-менеджмент у банку», «Банківське регулювання та нагляд» другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Результати досліджень пройшли апробацію на наступних конференціях:

1. Global society in formation of new security system and world order : proceedings of the 2nd International scientific and practical internet conference, July 27–28, 2023, Dnipro / WayScience. – Dnipro, 2023.

2. World trends, realities and modern problems: conference proceedings the XXXIII International scientific and practical conference, august 21–23, 2023, Helsinki.

3. Science and society: modern trends in a changing world : proceedings of the 1st International scientific and practical conference, december 18–20, 2023, Vienna.

4. Фінансові аспекти розвитку держави, регіонів та суб'єктів господарювання: теорія, методологія, практика : Міжнародна науково-практична конференція, 30 березня 2024 р., Рівне.

5. Теоретичні та практичні дослідження молодих вчених : XVIII Міжнародна науково-практична конференція магістрантів та аспірантів, 19–22 листопада 2024 р., Харків.

6. Бізнес-моделі для сталого розвитку: виклики та цифрова трансформація: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 15-16 лютого 2024 р., Харків.

7. Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я: тези доповідей XXXIII Міжнародної науково-практичної конференції MicroCAD-2025, 14–17 травня 2025 р., Харків.

8. Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку бізнесу, фінансово-кредитних та облікових систем V Міжнародної науково-практичної конференції, 16 травня 2025 р., Харків.

Положення, що виносяться на захист, наукові результати та основні висновки дисертації представлені в 18 публікаціях, серед яких: 1 стаття в наукових виданнях, що індексуються в наукометричних базах Scopus, Web of Science; 7 статей у періодичних фахових виданнях України; 2 статті в наукових виданнях інших держав; 8 публікацій апробаційного характеру.

Дисертаційне дослідження Коломієць Ю.Ю. є самостійним завершеним дослідженням. З наукових праць, опублікованих у співавторстві, у роботі використані лише ті положення, які є індивідуальним внеском автора. Здобувачем повністю дотримано принципи академічної доброчесності. Матеріали дисертації викладено послідовно й логічно, з дотриманням наукового стилю.

Працюючи над дисертацією, Коломієць Ю.Ю. проявила себе як працелюбна, вдумлива дослідниця з широкою науковою ерудицією та аналітичними здібностями. В ході написання дисертаційного дослідження відповідально ставилась до поставлених завдань. Зокрема, своєчасно і в повному обсязі провела всі види досліджень із застосуванням сучасних та інформативних методів дослідження.

У першому розділі дисертаційного дослідження представлено особливості розвитку банківських структур в умовах цифрової економіки та визначено основні напрями трансформації банківської діяльності під впливом цифровізації. Проаналізовано ефективність управління грошовими потоками в банківській системі України. На основі отриманих результатів розроблено механізм управління грошовими потоками банку в системі ризик-менеджменту, який поєднує аналітичні, контрольні, прогностичні та адаптивні компоненти прийняття

рішень. Також набули подальшого розвитку методичні підходи до оцінки кредитного ризику шляхом розроблення та емпіричного зіставлення моделей формування резервів за вимогами НБУ та принципами МСФЗ.

Аналітичний розділ дисертаційного дослідження присвячено порівняльному аналізу методик визначення величини резервів за виданим кредитом відповідно до вимог НБУ та МСФЗ. Виявлено, що підходи НБУ є більш консервативними та орієнтовані на фінансову стійкість, тоді як МСФЗ 9 вимагає більш прогностичного підходу, що потребує складнішого моделювання.

Розроблений здобувачем стрес-сценарій, що поєднує шоковий вплив валютного та кредитного ризиків, підтвердив значний вплив такого комплексного ризику на адекватність капіталу та фінансовий стан банку. Таке тестування є критично важливим для оцінки вразливості та планування капіталу.

Запропонована Коломієць Ю.Ю. модель прогнозування загальної валютної позиції банку, дозволяє визначити вплив шокової величини курсу валют на нормативні показники діяльності банку. На відміну від існуючих підходів, модель інтегрує аналіз нормативних показників НБУ для формування управлінських рішень щодо коригування валютної позиції.

Дістав подальшого розвитку методологічний підхід до оцінки кредитного ризику, що включає розробку двох моделей розрахунку резервів за кредитами (на основі методик НБУ та МСФЗ) та їхнє порівняльне стрес-тестування для обґрунтування стратегічного курсу банку щодо рівня резервування.

У третьому розділі роботи автором запропоновано методику формування стратегій управління грошовими потоками на основі AI: сформовано механізм вибору оптимальної стратегії управління грошовими потоками, ключовим елементом якого є використання рекурентних нейронних мереж (LSTM) для генерування прогнозних сценаріїв та визначення найкращого управлінського рішення на основі критеріїв ефективності; на основі прогнозних результатів, отриманих за допомогою LSTM, обґрунтовано, що вибір фінансової стратегії має здійснюватися за критерієм максимізації фінансової стійкості банку, скоригованої

на визначений рівень ризику; розроблено концептуальну модель сценарного управління: запропоновано тривимірний підхід до розробки адаптивних сценаріїв на основі координат: KS (ключові сценарії), DM (динамічні моделі), та SRM (стратегії мінімізації ризиків). Автором доведено, що запровадження запропонованих адаптивних сценаріїв дозволить банку підвищити рівень ліквідності та фінансової стійкості, забезпечуючи проактивне реагування на ризикові події.

Для досягнення поставленої мети використано широкий комплекс загальнонаукових та спеціальних методів, зокрема: аналіз і синтез (для ідентифікації та класифікації ризиків, узагальнення наукових джерел); узагальнення (для формування елементів системи ризик-менеджменту); економетричні та кількісні методи: моделювання (лінійна та логістична регресія, дерева рішень); методи машинного та глибокого навчання (нейронні мережі, рекурентні нейронні мережі, LSTM); сценарний аналіз та стрес-тестування (для дослідження комплексного ризику); метод головних компонент (для аналізу даних); порівняльний аналіз: для зіставлення методик розрахунку резервів (НБУ та МСФЗ). Інформаційною базою здобувачеві слугували нормативно-правові акти НБУ, міжнародні стандарти, офіційна фінансова звітність комерційних банків та макроекономічні дані.

Дисертаційна робота Коломієць Юлії Юріївни є завершеною кваліфікаційною науковою працею, яка присвячена комплексному розв'язанню нагальної проблеми формування ефективної системи управління грошовими потоками у банківських установах в контексті прискореного розвитку цифрової економіки. Дослідження зосереджено на розробці інноваційного теоретико-методичного інструментарію для підвищення точності оцінки та прогнозування ключових банківських ризиків, що є запорукою фінансової стійкості та конкурентоспроможності в умовах фінансово-технологічної трансформації. Висновки, сформульовані автором, відзначаються обґрунтованістю, достовірністю, вагомим теоретичним та практичним значенням.

Вважаю, що наукова складова індивідуального плану роботи Юлії КОЛОМІЄЦЬ виконана повністю та на високому рівні. Наукові результати аспіранта заслуговують позитивної оцінки.

Викладені вище аргументи створюють підстави стверджувати, що дисертаційне дослідження на тему «Управління грошовими потоками в системі ризик-менеджменту банку в умовах цифрової економіки», автором якого є Коломієць Юлія Юріївна для здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», є завершеною кваліфікаційною науковою працею, яка відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою КМУ від 12.01.2022 р. №44, а її автор – Коломієць Юлія Юріївна – готова до наступних етапів експертизи та гідна присудження їй ступеня доктора філософії за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування».

Науковий керівник,
заступник директора ННІ
«Каразінський банківський інститут»
Харківського національного
університету імені В. Н. Каразіна,
кандидат економічних наук, доцент

Валерія КОЧОРБА

Підпис Валерії Кочорби засвідчую

Начальник відділу кадрів
Харківського національного університету
імені В. Н. Каразіна

Олена ГРОМИКО